

ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2012

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΣΠΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ : ΜΑΡΙΑ ΚΑΣΩΤΑΚΗ
ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΕΔΑ ΠΕΡΙΦ. ΚΡΗΤΗΣ

A. Οι επιπτώσεις της τουριστικής πολιτικής στην ανάπτυξη της περιοχής

Η στρατηγική τουριστικής ανάπτυξης που υιοθετήθηκε στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες βασισμένη στο μοντέλο του **μαζικού τουρισμού** , έτσι όπως αυτό εφαρμόστηκε και στην Κρήτη, στην ευρύτερη περιοχή του νέου Καλλικρατικού Δήμου Χερσονήσου, είχε σημαντικές κοινωνικοοικονομικές προεκτάσεις και επιπτώσεις χωροταξικής και οικιστικής έκφρασης. Η ενίσχυση της τουριστικής επιχειρηματικής δραστηριότητας που είχε **ως βασικό στόχο την αύξηση της συναλλαγματικής ροής** δραστηριοποίησε σημαντικά την οικονομία για ικανό χρονικό διάστημα, ενώ συνέβαλλε στην αύξηση του ΑΕΠ, της απασχόλησης και διαφόρων μορφών εμπορίου. Όμως η ραγδαία και χωρίς προγραμματισμό ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας , στο πλαίσιο του μοντέλου του μαζικού τουρισμού, δημιούργησε σημαντική υποβάθμιση στο περιβάλλον αλλά και διαφοροποίηση του κοινωνικού ιστού.

Ειδικότερα τις επιπτώσεις του μοντέλου της τουριστικής ανάπτυξης, που υιοθετήθηκε τις προηγούμενες δεκαετίες, στο περιβάλλον, τις βιώνουμε και στην περιοχή που βρισκόμαστε σήμερα, μια από τις πιο όμορφες περιοχές της Κρήτης, οι οποίες ενδεικτικά καταγράφονται ως ακολούθως :

- 1. Υπερσυγκέντρωση τουριστικών εγκαταστάσεων** πολύ κοντά ή και εντός των χώρων σημαντικού φυσικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος, χωρίς περιορισμό και έλεγχο στις κατασκευές έργων υποδομής και ανωδομής.
- 2. Χωροθέτηση ασυμβίβαστων χρήσεων** σε γειτνίαση .

3. Περιβαλλοντική φθορά, ρύπανση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος με ανυπολόγιστες συνέπειες στην οικονομία και ζωή των κατοίκων.

4. Αλλοίωση της αισθητικής και της αξίας του τοπίου και του τόπου εξαιτίας της αναξέλεγκτης και μη προγραμματισμένης οικοδόμησης των τουριστικών εγκαταστάσεων.

5. Υπέρβαση της τουριστικής φέρουσας ικανότητας της περιοχής και αδυναμία ανταπόκρισης των υφιστάμενων συγκοινωνιακών, υδρευτικών, αποχετευτικών, και τηλεπικοινωνιακών στην υπερσυγκέντρωση επισκεπτών.

Προοδευτικά, γίνεται αντιληπτό διεθνώς ότι ο τουρισμός δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται **μόνο τομεακά** , αλλά σαν μέρος ενός συνολικού εθνικού και τοπικού συστήματος συνδεδεμένου με την εθνική –τοπική οικονομία και παραγωγή, την ισόρροπη λειτουργία των οικοσυστημάτων, τη διαφύλαξη των φυσικών και πολιτισμικών πόρων, το σεβασμό στα τοπικά ήθη και έθιμα.

B. Η Ανάγκη αναθεώρησης της αναπτυξιακής στρατηγικής προς την κατεύθυνση της αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης

Μετά λοιπόν από δεκαετίες τουριστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα, αλλά και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, εμφανίζεται περισσότερο από ποτέ η αναγκαιότητα **ενός μοντέλου βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης**, με όρους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς. Ενός μοντέλου που θα ευθυγραμμίζεται με τις εθνικές , τοπικές , κοινωνικές , πολιτισμικές , οικονομικές και περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της περιοχής , διαμορφώνοντας παράλληλα όρους συνεχούς ανατροφοδότησής τους.

Περιοχές που μπορούν με κατάλληλο σχεδιασμό να αποκτήσουν βιώσιμα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά είναι τόσο αυτές που έχουν υιοθετήσει το πρότυπο του οργανωμένου μαζικού τουρισμού , όπως η ευρύτερη περιοχή της Χερσονήσου, όσο και εκείνες που βρίσκονται στα πρώτα στάδια της τουριστικής ανάπτυξής τους .

Και στις δύο περιπτώσεις οι στόχοι που προτάσσει το βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης είναι οι ακόλουθοι :

1. προστασία του περιβάλλοντος (φυσικού και ανθρωπογενούς),
2. ορθολογική διαχείριση των πόρων,
3. ανάδειξη και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ,
4. ανάπτυξη όλων των κλάδων της οικονομίας,

5. συνεχής ανατροφοδότηση του παραγωγικού ιστού με καινοτόμες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες,
6. ενεργός συμμετοχή των κατοίκων στις διαδικασίες ανάπτυξης,
7. συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και
8. εφαρμογή μεθόδων που θα συμβάλλουν στην οικονομική αυτάρκεια και ενίσχυση της τοπικής οικονομίας.

Μέχρι σήμερα, οι στρατηγικές βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης που εφαρμόζονται στις διάφορες περιοχές/χώρες παρουσιάζουν διαφοροποιημένο βαθμό επιτυχίας, καθώς το υιοθετούμενο πρότυπο ποικίλει ως προς τα χαρακτηριστικά αειφορίας . Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, αξιοποιεί και τις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού, στο πλαίσιο ενός προγραμματισμού που έχει δύο στόχους: αφενός την προσφορά μεγαλύτερου αριθμού εξειδικευμένων υπηρεσιών που καλύπτουν τη ζήτηση ειδικών ομάδων τουριστών και αφετέρου τη διαμόρφωση νέων παραγωγικών δομών στον τουριστικό τομέα .

Σημαντικό για κάθε περιοχή που θέλει να προχωρήσει στην διαμόρφωση μιας αναπτυξιακής στρατηγικής βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, όπως συμβαίνει στην περιοχή που βρισκόμαστε σήμερα , είναι πριν μιλήσει για συγκεκριμένους στόχους , να εξετάσει ποιες είναι οι ευκαιρίες που προσφέρει αυτός ο τόπος, αλλά και ποια τα προβλήματα και οι διαμορφωμένες καταστάσεις και νοοτροπίες που καλείται να ανατρέψει ή να αλλάξει, ώστε να επιτύχει την στροφή στην ποιότητα και την εξασφάλιση της αειφορίας.

Γ. Οι δράσεις που πρέπει να αναληφθούν στο πλαίσιο της στρατηγικής τουριστικής ανάπτυξης

Η νέα Αυτοδιοίκηση μπορεί και πρέπει να παίξει καθοριστικό ρόλο στην επόμενη δεκαετία σε ότι αφορά στην βιώσιμη ανάπτυξη με την προώθηση ενός διαφοροποιημένου παραγωγικού μοντέλου, με έμφαση στα τοπικά προϊόντα και στις υπηρεσίες, στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, στην εξασφάλιση των απαιτούμενων υποδομών, αλλά και στην ανάπτυξη των πράσινων επαγγελμαμάτων, των νέων και καινοτόμων μορφών απασχόλησης, δηλαδή με θετική επίπτωση στο περιβάλλον .

Επιπλέον, η πολιτική της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης αποτελεί πρόκληση **για τις τουριστικές επιχειρήσεις (ιδιωτικό τομέα)**, οι οποίες πρέπει να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις της διεθνούς κοινότητας υιοθετώντας σειρά λειτουργικών βελτιώσεων (εκπαίδευση-κατάρτιση, επαγγελματική νοοτροπία, συνέργειες, κομβικές δικτυώσεις, προστασία του περιβάλλοντος, πρότυπα ποιότητας, προώθηση των τοπικών προϊόντων και της τοπικής κουλτούρας)

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τουρισμός είναι μια περίπλοκη διαδικασία που σχετίζεται με διαφορετικούς τομείς της κοινωνίας και της οικονομίας, γίνεται εμφανές ότι για τη βιώσιμη ανάπτυξη του απαιτείται **αμοιβαίος σεβασμός και συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα** προκειμένου ο σχεδιασμός και η εφαρμογή να είναι απόρροια κοινής πολιτικής και στόχων.

Δράσεις που δύνανται να εξυπηρετήσουν μια στρατηγική βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης σε μια περιοχή με τα χαρακτηριστικά του Δήμου Χερσονήσου ενδεικτικά είναι αυτές που :

Θα αντιμετωπίζουν:

- ❖ **προβλήματα υποβάθμισης του τοπίου και θα αξιοποιούν / διασώζουν τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά** και μνημεία , τα οποία έχουν σημαντική επίπτωση στην ποιότητα της τουριστικής εμπειρίας, άρα και στην ποιότητα του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος.
- ❖ **προβλήματα προστασίας και ανάδειξης της φύσης** και κυρίως των περιοχών με ειδικό ενδιαφέρον για τη βιοποικιλότητα τους , που δεν έχουν μόνο επίπτωση στην ικανότητα του περιβάλλοντος να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες, αλλά και του τουρισμού να αναπτύξει νέα προϊόντα ειδικού ενδιαφέροντος και ψηλής προστιθέμενης αξίας.

Θα βελτιστοποιούν:

- ❖ **τη διαχείριση των υδατικών αποθεμάτων** αποφεύγοντας καταστροφή του υδροφόρου ορίζοντα που οδηγεί σε οικολογικές διαταραχές και έργα υποδομής υψηλού κόστους
- ❖ **τη διαχείριση των απορριμμάτων** μεγιστοποιώντας τις δυνατότητες της ανακύκλωσης,

- ❖ τη **διαχείριση των υγρών αποβλήτων**, περιορίζοντας την ρύπανση των θαλασσών, αλλά και των υπόγειων υδροφορέων,

Θα αναβαθμίζουν:

- ❖ την **ελκυστικότητα των περιοχών** εξασφαλίζοντας υψηλής αισθητικής κοινόχρηστους χώρους προσβάσιμους σε άτομα κάθε ηλικίας και κινητικής ικανότητας
- ❖ την **ποιότητα** των κάθε είδους παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών

Θα διευκολύνουν:

την **μετακίνηση των πολιτών** και τη διάχυσή τους σε περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας με καθαρά μέσα μεταφοράς.

Θα προβάλλουν:

- ❖ στους επισκέπτες **το τοπικό στοιχείο** με τρόπο που δεν θα αλλοιώνεται η αυθεντικότητα και η ποιότητά του
- ❖ την περιοχή στον διεθνή χώρο

Θα προωθούν:

- ❖ τις **ειδικές,εναλλακτικές** μορφές τουρισμού που εμπλουτίζουν και αναβαθμίζουν το τουριστικό προϊόν.

Θα ενισχύουν:

- ❖ **κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα** που θα ενδυναμώνει το μοντέλο της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή.

Δ. Οι δυνατότητες χρηματοδότησης των δράσεων αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης την τρέχουσα προγραμματική περίοδο

Βασική επιδίωξη τόσο της Αυτοδιοίκησης όσο και του Ιδιωτικού τομέα είναι η εξασφάλιση των απαιτούμενων πόρων για τη χρηματοδότηση των δράσεων οι οποίες ενδεικτικά αναφέρονται παραπάνω.

Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τις δυνατότητες που παρέχουν τα χρηματοδοτικά μέσα της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου δίνοντας έμφαση στο ΕΣΠΑ (τομεακά προγράμματα και ΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013).

ΕΣΠΑ

ΤΟΜΕΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2007-2013

Θα εστιάσω στους Άξονες Προτεραιότητας που χρηματοδοτούν δράσεις που υποστηρίζουν την βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη :

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΜΑΔΑΣ Α ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1

Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος & Αστικές Μεταφορές – Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής – Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Έργα αξιοποίησης τοπικού ενεργειακού δυναμικού για εξοικονόμηση ενέργειας στον οικιστικό τομέα και στην ύπαιθρο
- Έργα αξιοποίησης ΑΠΕ από φορείς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα
- Πρότυπα επιδεικτικά έργα αξιοποίησης ΑΠΕ σε δημόσια κτίρια (π.χ σχολεία κλπ)

Χρηματοδότηση

Συνολικός Προϋπολογισμός: **439.997.500 ΕΥΡΩ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2

Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Έργα κατασκευής εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και δικτύων αποχέτευσης σε οικισμούς Β΄ και Γ΄ Προτεραιότητας κατά την Οδηγία 91/271
- Έργα προστασίας και ολοκληρωμένης διαχείρισης υδατικών πόρων και πόσιμο νερού (συγκέντρωση, επεξεργασία, διανομή) σε αστικά κέντρα και επιλεγμένους τουριστικούς προορισμούς της χώρας.
- Έργα μείωσης διαρροών σε προβληματικά δίκτυα ύδρευσης αστικών κέντρων

- Έργα αφαλάτωσης και διανομής πόσιμου νερού σε νησιά με προβλήματα λειψυδρίας

Χρηματοδότηση

Συνολικός Προϋπολογισμός: **1.280.005.000 ΕΥΡΩ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3

Πρόληψη και αντιμετώπιση περιβαλλοντικού κινδύνου

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Κατασκευή αντιπλημμυρικών και συνοδών έργων σε μεγάλα αστικά κέντρα
- Κατασκευή αντιπλημμυρικών και άλλων έργων με στόχο την προστασία του εδάφους σε εξωαστικές περιοχές
- Έργα πρόληψης και διαχείρισης περιβαλλοντικού κινδύνου
- Ενίσχυση υποδομών πολιτικής προστασίας

Χρηματοδότηση

Συνολικός Προϋπολογισμός: **395.000.000 ΕΥΡΩ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4

Προστασία Εδαφικών Συστημάτων & Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Λειτουργεί σε συμπληρωματικότητα με τα ΠΕΠ. Χρηματοδοτούνται τα απαραίτητα έργα ώστε να διασφαλιστεί συνολικά σε εθνικό επίπεδο η εκτροπή από την υγειονομική ταφή της απαραίτητης ποσότητας του βιοαποδομήσιμου κλάσματος των αστικών στερεών αποβλήτων προς μονάδες μηχανικής ανακύκλωσης / κομποστοποίησης ή άλλης επεξεργασίας που θα αποτελεί εγκεκριμένη επιλογή του αντίστοιχου ΠΕΣΔΑ. Ειδικά στο αντικείμενο αυτό θα διερευνηθούν προηγουμένως οι δυνατότητες για τη μέγιστη δυνατή εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στη δημιουργία και τη διαχείρισή τους (PPP).

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Κατασκευή και αναβάθμιση εγκαταστάσεων διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων (Σταθμοί Μεταφόρτωσης, Χώροι Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων / Υπολειμμάτων, Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων, Μονάδες Μηχανικής Ανακύκλωσης & Κομποστοποίησης) σύμφωνα με τους εγκεκριμένους Περιφερειακούς Σχεδιασμούς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
- Έργα αποκατάστασης χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης στερεών αποβλήτων
- Έργα διαχείρισης αποβλήτων και αποκατάστασης εδάφους σε χώρους αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας καθώς και σε χώρους

ρυπασμένους από παρελθούσα βιομηχανική ή συναφή δραστηριότητα για τους οποίους δεν υπάρχει υπόχρεος ιδιοκτήτης.

- Έργα (υποδομή και εξοπλισμός) και δράσεις διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων π.χ νοσοκομειακών
- Έργα διαχείρισης και ασφαλούς διάθεσης ιλύων
- Δράσεις αντιμετώπισης του φαινομένου της ερημοποίησης

Χρηματοδότηση

Συνολικός Προϋπολογισμός: **289.995.000 ΕΥΡΩ**

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΟΜΑΔΑΣ Β ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΕΤΠΑ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:

Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος & Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Υποδομές και εξοπλισμός έργων ηχοπροστασίας ειδικών αστικών ζωνών και άλλων περιοχών (ηχοπετάσματα, φυτεύσεις κλπ)

Χρηματοδότηση

Συνολικός Προϋπολογισμός: **23.000.000 ΕΥΡΩ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7:

Προστασία & Διαχείριση Υδατικών Πόρων

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Υλοποίηση έργων προστασίας και αναβάθμισης υγροτοπικών οικοσυστημάτων
- Έλεγχος ποιότητας πόσιμου νερού στην υδροληψία και στα δίκτυα ύδρευσης των οικισμών σύμφωνα με την κείμενη κοινοτική και εθνική νομοθεσία
- Εξοπλισμός για τα εργαστήρια ελέγχου ποιότητας νερού
- Έργα και δράσεις για τον έλεγχο και την αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης

Χρηματοδότηση

Συνολικός Προϋπολογισμός: **20.000.000 ΕΥΡΩ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 8:

Πρόληψη & Αντιμετώπιση Περιβαλλοντικού Κινδύνου

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης περιβαλλοντικού κινδύνου σε θαλάσσιο περιβάλλον
- Ενέργειες ενημέρωσης ειδικών ομάδων πληθυσμού (π.χ μαθητών σχολείων, άτομα με αναπηρίες) σε θέματα πολιτικής προστασίας

Χρηματοδότηση

Συνολικός Προϋπολογισμός: 40.000.000 ΕΥΡΩ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 9:

Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Συνέχιση υποστήριξης λειτουργίας Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
- Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ)
- Ίδρυση νέων Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
- Εκπόνηση και εφαρμογή Διαχειριστικών Σχεδίων σε προστατευόμενες περιοχές
- Έργα πρόληψης, προστασίας, ανάδειξης, σήμανσης και αξιοποίησης επιλεγμένων προστατευόμενων περιοχών
- Ενέργειες εντοπισμού και χαρτογράφησης «διαδρόμων» ανάμεσα στις προστατευόμενες περιοχές – Προώθηση πιλοτικών έργων
- Έργα και δράσεις βελτίωσης της προσβασιμότητας των προστατευόμενων περιοχών για τα άτομα με αναπηρία
- Ειδικές δράσεις για την εφαρμογή των Οδηγιών 79/409 και 92/43 ΕΚ για τα απειλούμενα είδη
- Έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης υγροτόπων και λιμνών

Χρηματοδότηση

Συνολικός Προϋπολογισμός: 180.002.500 ΕΥΡΩ

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να ενημερώνονται για τις ενεργές προσκλήσεις από την ιστοσελίδα www.epperaa.gr

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 2007-2013

Ο κεντρικός αναπτυξιακός στόχος του ΕΠΑΝ ΙΙ είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος, με έμφαση στη διάσταση της καινοτομικότητας.

Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με δράσεις που υποστηρίζουν:

- Την ανάπτυξη της αειφόρου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας,
- Την ενίσχυση της ελκυστικότητας της Ελλάδας ως τόπου ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας με σεβασμό στο περιβάλλον.

Οι βασικές προτεραιότητες του ΕΠΑΝ ΙΙ όσον αφορά στην αειφόρο τουριστική ανάπτυξη για την περίοδο 2007 – 2013 είναι:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2

Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας και της Εξωστρέφειας

Ανάπτυξη της ποιοτικής και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας με στόχο την παραγωγική αναβάθμιση της χώρας προς αγαθά και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, με ποιότητα, περιβαλλοντική ευαισθησία, ενσωμάτωση γνώσης και καινοτομίας.

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Ολοκληρωμένα Επιχειρηματικά Σχέδια για υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων στην εγχώρια και στις διεθνείς αγορές, στην τεχνολογική ή οργανωτική καινοτομία, στην τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών.
- Επιχειρηματικότητα στον τομέα του περιβάλλοντος.
- Ενίσχυση των επιχειρήσεων του εμπορικού τομέα και των υπηρεσιών.
- Επιχειρηματική αριστεία.
- Ολοκληρωμένες και καινοτόμες παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό – αναδιάρθρωση του τουριστικού τομέα όπως:
 1. Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων μέσω αναπτυξιακού νόμου
 2. Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων ειδικών μορφών τουρισμού
 3. Αναβάθμιση υποδομών και υπηρεσιών τουριστικών λιμένων και μαρινών

4. Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων για την αποκατάσταση και τουριστική αξιοποίηση παραδοσιακών /διατηρητέων κτισμάτων ,σκαφών , χώρων παραδοσιακής εστίασης κλπ
 5. Ενίσχυση λοιπών επενδυτικών σχεδίων ειδικών μορφών τουρισμού
 6. Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων που δεν εντάσσονται στον αναπτυξιακό νόμο, δικτύων συνεργασίας, δράσεων ολικής ποιότητας, χρήσης ΑΠΕ κλπ.
- Ίδρυση νέων επιχειρήσεων από ομάδες πληθυσμού με περιορισμένη επιχειρηματικότητα (π.χ. γυναίκες, νέοι κ.α.) και σε περιοχές που πλήττονται από αποβιομηχάνιση και ανεργία.
 - Ενίσχυση πρωτοβουλιών της ευρύτερης κοινωνικής οικονομίας όπως:
 1. Ιδιωτικές επενδύσεις στον τομέα του πολιτισμού
 2. Ενίσχυση του τομέα σύγχρονου πολιτισμού
 3. Ενίσχυση της καλλιτεχνικής βιοτεχνικής παραγωγής(κεραμική, μικροτεχνία κλπ)
 4. Ενίσχυση της πράσινης επιχειρηματικότητας (ήπιες εκμεταλλεύσεις σε περιοχές που υπόκεινται σε αρχαιολογική προστασία)

Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός του άξονα ανέρχεται σε **548.258.824 εκ ευρώ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3

Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Βελτίωση του θεσμικού περιβάλλοντος και των βασικών υποστηρικτικών δομών, υποδομών, μηχανισμών και εργαλείων που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, την ενδυνάμωση του ανταγωνισμού και την προστασία του καταναλωτή.

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Εκσυγχρονισμός επιχειρηματικών υποδομών όπως για π.χ. Επιχειρηματικά Πάρκα, Θερμοκοιτίδες και Εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, μετεγκατάσταση επιχειρήσεων σε Ε.Π. κ.α.
- Συμπλήρωση και αναβάθμιση τουριστικών υποδομών και υποδομών αξιοποίησης του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος ως μέσου αύξησης της ελκυστικότητας της χώρας όπως:
 1. Έργα για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού
 2. Δημιουργία πυρήνων και πόλων τουριστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο θεματικών , πολιτιστικών, φυσιολατρικών, οικοτουριστικών κλπ δράσεων
 3. Πιλοτικές δράσεις ανάδειξης της ήπιας τουριστικής αξιοποίησης οικολογικά ευαίσθητων περιοχών και πολιτιστικής κληρονομιάς

4. Ανάπτυξη επενδύσεων στον τομέα του πολιτισμού, με έμφαση στην προστασία αρχαιοτήτων

- Δράσεις για την ανάδειξη – προβολή προϊόντων και υπηρεσιών (θεματικός τουρισμός, ολοκληρωμένη στήριξη τοποθέτησης ελληνικών προϊόντων σε διεθνή δίκτυα κ.α.).

Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός του άξονα ανέρχεται σε **428.067.059 εκ ευρώ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4

Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της Χώρας και η ενίσχυση της αειφορίας

Εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας, στο πλαίσιο της επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων της, υποστήριξη της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας και ένταξη της χώρας στα μεγάλα διεθνή δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

- Επενδύσεις παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).
- Επενδύσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα.
- Ενεργειακές επενδύσεις στο δημόσιο και οικιακό τομέα (π.χ. Πρόγραμμα Εξοικονόμησης Ενέργειας «Εξοικονομώ»).
- Ενεργειακές επενδύσεις στη νησιωτική χώρα.
- Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων.

Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός του άξονα ανέρχεται σε **479.400.000 εκ. ευρώ**

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να ενημερώνονται για τις ενεργές προσκλήσεις από την ιστοσελίδα www.antagonistikotita.gr

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ 2007-2013

Οι βασικές προτεραιότητες του ΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013 και δράσεις που υποστηρίζουν την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη για την περίοδο είναι:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1

Υποδομές και Υπηρεσίες Προσπελασιμότητας Περιφέρειας Κρήτης

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

Περιφερειακές- Τοπικές Οδοί

Βελτίωση περιφερειακών - τοπικών Οδών (κατασκευή νέων και βελτιώσεις υφισταμένων οδών περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας ,έργα και μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και των συνθηκών κυκλοφορίας των οδών). Επιπλέον, περιλαμβάνει διανοίξεις, αισθητικές αναβαθμίσεις των οδικών αρτηριών, στους οικισμούς και στις περιοχές με έντονες τουριστικές πιέσεις.

Λιμένες

Κατασκευή και βελτίωση λιμενικών έργων, δημιουργία ποιοτικών χερσαίων εγκαταστάσεων στα λιμάνια για την εξυπηρέτηση της επιβατικής και εμπορευματικής κίνησης, έργα και μέτρα ασφάλειας στα λιμάνια, στις υποδομές και μέτρα για την προστασία του θαλάσσιου και λιμενικού περιβάλλοντος και την αποφυγή ρύπανσης, καθώς και την εισαγωγή νέων τεχνολογιών τηλεματικής και διαχείρισης της εμπορευματικής επιβατικής κίνησης.

Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός του άξονα ανέρχεται σε **185.000.000 εκ. ευρώ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4

Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Κρήτης

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

Επενδύσεις σε επιχειρήσεις

Ενίσχυση υφισταμένων επιχειρήσεων και δημιουργία νέων, στους τομείς της μεταποίησης, του τουρισμού, του εμπορίου και των υπηρεσιών, σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα καθεστώτα ενίσχυσης.

Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός του άξονα ανέρχεται σε **32.500.000 εκ. ευρώ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7

Αειφόρος Ανάπτυξη και Ποιότητα Ζωής στην Περιφέρεια Κρήτης

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων που χρηματοδοτούνται

Διαχείριση οικιακών και βιομηχανικών αποβλήτων

- Έργα εκσυγχρονισμού του συστήματος διαχείρισης των στερεών αποβλήτων
- Έργα διαχείρισης ειδικών και επικίνδυνων στερεών αποβλήτων (π.χ νοσοκομειακά απόβλητα)
- Σταθμοί Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ)
- Επεκτάσεις –Αποκαταστάσεις ΧΥΤΑ και ΧΥΤΥ

Διαχείριση και διανομή ύδατος

- Δράσεις και έργα για τη βελτίωση των συνθηκών ύδρευσης και της ποιότητας του πόσιμου νερού.

Επεξεργασία υδάτων (λύματα)

- Εγκαταστάσεις επεξεργασίας υγρών αποβλήτων.
- Βελτίωση και επέκταση δικτύων αποχέτευσης, ακαθάρτων και όμβριων.

Από το ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου καλύπτονται ανάγκες σε έργα αποχέτευσης, επεξεργασίας & διάθεσης λυμάτων σε οικισμούς με έντονες τουριστικές και οικιστικές πιέσεις λόγω των οποίων υπάρχει κίνδυνος ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος η του υπόγειου υδροφόρα, καθώς και κίνδυνος για τη δημόσια υγεία .

Από το τομεακό ΕΠ «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» καλύπτονται οι ανάγκες της Περιφέρειας Κρήτης σε έργα αποχέτευσης, επεξεργασίας & διάθεσης λυμάτων σε οικισμούς Γ΄ Προτεραιότητας (Οδηγία 91/271 για αστικά λύματα).

Προώθηση βιοποικιλότητας και φυσικής προστασίας

- Έργα ενημέρωσης –ευαισθητοποίησης σε τοπικό επίπεδο
- Παρεμβάσεις σε προστατευόμενες περιοχές (Natura 2000 η εθνικώς προστατευόμενες περιοχές) οι οποίες δεν υπόκεινται σε διαχείριση από Φορέα Διαχείρισης ή άλλο οργανωτικό σχήμα διαχείρισης, ή περιοχές ιδιαίτερου οικολογικού ενδιαφέροντος που δεν υπόκεινται στις προηγούμενες κατηγορίες αλλά εμπίπτουν στην περιοχή δικαιοδοσίας τους.

Πρόληψη κινδύνων

- Κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίων, για την πρόληψη και την διαχείριση των φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών.

Συνδρομή στη βελτίωση των τουριστικών υπηρεσιών

- Έργα και ενέργειες προώθησης θεματικών μορφών τουρισμού και σύνδεση του τουρισμού με την τοπική παραγωγή και τη σύγχρονη πολιτιστική πραγματικότητα.
- Ενέργειες ενημέρωσης και προβολής.

- Αναβάθμιση των υποδομών που προάγουν την εκπαίδευση στον τομέα του Τουρισμού.
- Διαδρομές επισκεπτών –οικοτουριστικά δίκτυα.

Προστασία και διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς

- Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων.
- Εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης επισκεπτών.
- Συστήματα ασφαλείας – εξοπλισμός.
- Δράσεις και μέσα προβολής

Ανάπτυξη πολιτιστικών υποδομών

- Κατασκευή / εκσυγχρονισμός Μουσείων.
- Υποδομές σύγχρονου πολιτισμού.

Ολοκληρωμένα σχέδια για αστική και αγροτική αναγέννηση

Αστικός Χώρος

1. Αναβάθμιση του δημόσιου χώρου και η αναδιοργάνωση του οδικού δικτύου .
2. Ανάπλαση όψεων κτιρίων για αισθητική αναβάθμιση περιοχών.
3. Ανάδειξη μνημείων ή διατηρητέων κτιρίων και η δημιουργία πολιτιστικών υποδομών.
4. Δημιουργία κοινωνικών υποδομών.
5. Βελτίωση-επέκταση των δικτύων διαχείρισης αποβλήτων, των δικτύων ύδρευσης καθώς και η κατασκευή δικτύων πυρόσβεσης.

Υπαίθρος

1. Ανακαίνιση και ανάπτυξη παραδοσιακών οικισμών και προστασία – διατήρηση αγροτικής κληρονομιάς και της αρχιτεκτονικής της υπαίθρου.
2. Αναβάθμιση του δημόσιου χώρου.
3. Δημιουργία πολιτιστικών υποδομών.
4. Δημιουργία κοινωνικών υποδομών.
5. Βελτίωση-επέκταση των δικτύων διαχείρισης αποβλήτων, των δικτύων ύδρευσης.

Υποδομές εκπαίδευσης

- Κατασκευή και αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων προσχολικής αγωγής, α/βάθμιας και β/βάθμιας εκπαίδευσης ,αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Ανάπτυξη υποδομών ειδικής εκπαίδευσης και σχολείων, για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός του άξονα ανέρχεται σε **274.500.000 εκ. ευρώ**

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να ενημερώνονται για τις ενεργές προσκλήσεις από την ιστοσελίδα www.pepkritis.gr

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Διασυνοριακά Προγράμματα

Η Κρήτη συμμετέχει στα παρακάτω προγράμματα:

1. Πρόγραμμα **«Ελλάδα-Κύπρος»**, αρχικός προϋπολογισμός 41.633.290 ευρώ (μετά την αναθεώρηση του Προγράμματος ο προϋπολογισμός ανέρχεται στα 44.593.923 ευρώ)

Η επιλέξιμη περιοχή του προγράμματος περιλαμβάνει οκτώ (8) διοικητικές περιφέρειες στην Ελληνική πλευρά (Σάμο, Λέσβο, Χίο, Δωδεκάνησα, Ηράκλειο, Λασιθί, Ρέθυμνο και Χανιά) και όλη την Κύπρο.

Για την υλοποίηση του Προγράμματος έχουν τεθεί ως Άξονες προτεραιότητας:

- **Ανταγωνιστικότητα:** Υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, ενίσχυσης της έρευνας και της τεχνολογίας και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
 - **Φυσικό και Πολιτιστικό Περιβάλλον:** Διαφύλαξη του περιβάλλοντος, διαχείριση των κινδύνων, ανάδειξη των πολιτιστικών αξιών της περιοχής
2. **Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου**, με επιλέξιμες περιοχές από όλες τις χώρες που βρέχονται από τη Μεσόγειο Θάλασσα. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος υπερβαίνει τα 170.000.000 ευρώ.

Διακρατικά Προγράμματα

Η Κρήτη συμμετέχει στα παρακάτω προγράμματα:

- **Μεσογειακός Χώρος**, στο οποίο συμμετέχουν η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο-Γιβραλτάρ, η Μάλτα, η Κύπρος, η Σλοβενία, η Κροατία και η Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Το Πρόγραμμα προήλθε από τη συγχώνευση των Προγραμμάτων INTERREG, ARCHIMED και MEDOCC. Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 193.191.331 ευρώ.
- **Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης**, στο οποίο συμμετέχουν οκτώ (8) κράτη-μέλη της ΕΕ (Ιταλία, Αυστρία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ελλάδα), καθώς και η Μολδαβία, η Κροατία, η Σερβία, το Μαυροβούνιο, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Αλβανία, η ΠΓΔΜ και η Ουκρανία. Το Πρόγραμμα προήλθε από τη διάσπαση του προγράμματος CADSES σε δύο διαφορετικές ζώνες, βόρεια και νότια. Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 206.691.645 ευρώ.

Διαπεριφερειακό Πρόγραμμα

Η Κρήτη συμμετέχει στο διαπεριφερειακό πρόγραμμα **INTERREG IV C**, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ –πλην της Γερμανίας–, καθώς και η Νορβηγία και η Ελβετία. Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 321.321.762 ευρώ.

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να ενημερώνονται για τις ενεργές προσκλήσεις από την ιστοσελίδα www.interreg.gr

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΕΣΠΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013 «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ»

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης αποτελεί την εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης για τα έτη 2007 – 2013. Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της Ελλάδας μέσω του προγράμματος, θα εστιάζεται σε τρεις βασικούς άξονες:

- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας,
- βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου,
- βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας.

Η υλοποίηση του προγράμματος πραγματοποιείται μέσω των παρακάτω αξόνων και των αντίστοιχων μέτρων, που θα προκηρυχθούν την περίοδο 2007 – 2013.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2

Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων

Οι παρεμβάσεις του άξονα, στοχεύουν κυρίως στην προστασία του εδάφους και των υδατικών πόρων, στην άμβλυση των επιπτώσεων των κλιματικών μεταβολών, στην προστασία της βιοποικιλότητας, στην προστασία και διατήρηση του αγροτικού τοπίου και στη βελτίωση της οικολογικής σταθερότητας των δασών. Τα Μέτρα του άξονα 2, που άπτονται της βιώσιμης ανάπτυξης είναι τα παρακάτω:

- Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την Οδηγία για τα Νερά (Οδ. 2000/60/ΕΚ)
- Γεωργό-περιβαλλοντικές ενισχύσεις
- Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις
- Ενισχύσεις Natura 2000 (για δάση)
- Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις

Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός του άξονα ανέρχεται σε **1.714.908.870 εκ. ευρώ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2

Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας

Οι παρεμβάσεις του άξονα στοχεύουν κυρίως στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της χώρας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προώθηση δραστηριοτήτων εκτός γεωργίας, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μικρής κλίμακας, για μια ελκυστικότερη ύπαιθρο με προοπτικές ήπιας ανάπτυξης.

Τα Μέτρα του άξονα 3, που άπτονται της βιώσιμης ανάπτυξης είναι τα παρακάτω:

- Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων
- Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων
- Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό
- Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών
- Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς
- Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπύχωση με στόχο την προπαρασκευή και υλοποίηση μιας στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης

Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός του άξονα ανέρχεται σε **709.898.244 εκ. ευρώ**

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3

Δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και την διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης Leader

Οι δράσεις της LEADER, στο πλαίσιο των οποίων επιδιώκεται η στήριξη της καινοτομίας, περιλαμβάνουν τη δημιουργία και ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων, την ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων, την ανάδειξη της αγροτικής κληρονομιάς, την αναμόρφωση χωριών, τις συνεργασίες, τη δικτύωση κ.λ.π.

Χρηματοδότηση

Ο προϋπολογισμός του άξονα ανέρχεται σε **295.266.850 εκ. ευρώ**

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να ενημερώνονται για τις ενεργές προσκλήσεις από την ιστοσελίδα www.agrotikianaptixi.gr

**ΕΡΓΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΣΤΟ ΕΣΠΑ**

ΕΠΕΡΡΑΑ (24.646.474,49 εκ ευρώ)

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΟΥ ΑΓΩΓΟΥ ΜΕ ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΣΤΑΛΙΔΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΛΙΩΝ	ΔΕΥΑ ΜΑΛΙΩΝ	7.140.000,00 εκ ευρώ
«ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΓΟΥΡΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ».	ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	6.804.402,69 εκ ευρώ
ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ Κ. ΧΑΝΙ-ΒΑΘΕΙΑΝΟΣ ΚΑΜΠΟΣ ΚΑΙ ΚΑΡΤΕΡΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	10.702.071,80 εκ ευρώ

ΕΠ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ (9.203.200,00 εκ ευρώ)

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧ/ΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ΦΟ.Δ.Σ.Α.) ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	2.450.500,00
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΣΤΑΛΙΔΑΣ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΛΙΩΝ	ΔΕΥΑ ΜΑΛΙΩΝ	1.537.500,00
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ & ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΔΕΥΑ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΔΕΥΑ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	1.353.000,00
ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΜΑΛΙΩΝ	ΔΕΥΑ ΜΑΛΙΩΝ	3.862.200,00

